

بررسی وضعیت مصرف دخانیات در بین دانشجویان پیراپزشکی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود در سال ۱۳۹۵

امیر یونسین^۱ (Ph.D)، حامدی سعیده^۲ (N)، داز هانیه^۳ (N)

۱: گروه پرستاری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران

۲: دانشجوی کارشناسی پرستاری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران

۳: دانشجوی کارشناسی پرستاری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران

چکیده

مقدمه: اعتیاد یکی از مسائل مهم بهداشتی اجتماعی و سیاسی جهان به ویژه در کشورهای در حال توسعه است. امروزه این عارضه در میان افراد جوان شایعتر است و در این میان دانشگاه ها نیز در معرض خطر محسوب می شوند. لذا این پژوهش با بررسی شیوع سوء مصرف مواد اعتیاد آور و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود انجام گردید.

مواد و روش ها: این مطالعه یک پژوهش توصیفی مقطعی است که بر روی ۲۱۰ نفر از دانشجویان دانشکده پیراپزشکی در سال ۹۵ انجام گرفت. نمونه گیری بطور تصادفی و جمع آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه خود ساخته انجام شد و توسط دانشجویان تکمیل گردید.

یافته ها: ۱۷٪ درصد افراد مورد مطالع، سابقه سوء مصرف دخانیات و ۸۱٪ درصد افراد سابقه سوء مصرف الکل را داشتند. که ۸۱٪ درصد زن ها و ۹٪ درصد مردان سابقه مصرف دخانیات و ۴۳٪ درصد زنان و ۳۸٪ درصد مردان الکل مصرف میکردند. شیوع نوع دخانیات مصرفی به ترتیب شامل قلیان ۵۰ درصد و سپس سیگار ۲۷٪ درصد بوده است.

نتیجه گیری: شیوع مصرف قلیان و سیگار و سپس الکل در دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متاهل و در دانشجویان ساکن خانه های دانشجویی و خوابگاه بیشتر از دانشجویانی است که در کنار خانواده زندگی می کنند و به دلایل تفریحی و سپس مشکلات اجتماعی و روحی یافت شد.

واژگان کلیدی: دخانیات، الکل، دانشجویان، علوم پزشکی

**Check the status of tobacco use among paramedical students of Islamic Azad University,
Shahrood Faculty of Medical Sciences in 1395**

Yonesian A¹(Ph.D) , Hamed S²(N.) , Daz H³(N.)

1:Department of Nursing, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran

2: Bachelor of Nursing, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood,

3: Bachelor of Nursing, Shahrood Branch, Islamic Azad University, Shahrood, Iran

Abstraction:

Introduction: Drug admitting is an important problems of health care, social and political in the world, especially in the developing countries. The incidence of drug admitting in the adolescent and young adult as well as university's students is higher than the others. This survey was conducted to investigate the rate and its relative causes in the Faculty of Medical Sciences of Shahrood Azad university students.

Material and Methods: This survey is a cross section study. Subjects were 210 nursing students that randomly were selected who completed a questionnaires' that was planned by researchers.

Results: Some of the subjects have experienced tobacco (17.1%), (male 9% and female 8.1%) and drinking alcohol (8.1%), (male 3.8% and female 4.3%). In the first group (tobacco) 50% have experienced kalyan and 27.5% cigarettes.

Conclusion: the rate of drinking alcohol and smoking tobacco among the unmarried was so higher than the married students. The rate was higher among who did not live with their family, for example in the campous.

Keyword: Alcohol, tobacco, Students, medical science

اعتیاد ابتلای اسارت آمیز فرد به ماده یا داروی مخدر است، به گونه ای که او را از نظر جسمی و روانی به خود وابسته می کند و کلیه رفتارهای فردی و اجتماعی او را تحت الشعاع قرار می دهد. [۱] آمارها بیانگر آن است که ۱/۲ تا ۱/۳ میلیون نفر از جمعیت مبتلا به اعتیاد هستند. [۲] ایران به دلیل هم مرز بودن با بزرگترین مرکز تولید دخانیات نه تنها به عنوان یکی از مسیرهای اصلی ترانزیت دخانیات مطرح است بلکه خود بازاری مناسب برای مصرف دخانیات نیز شده است. [۱]

در این میان، سوء مصرف مواد الکلی به عنوان یک مسئله اجتماعی، پدیده ای است که همراه با آن توانایی جامعه در سازمان یابی و حفظ نظم موجود از بین می رود. مصرف الکلی پیش زمینه بسیاری از آسیب های اجتماعی محسوب می شود، شواهد بسیاری وجود دارد که تصدیق کننده ارتباط بین مصرف الکلی و صدمات فیزیکی وارد شده به بدن می باشند. [۳، ۴] سرطان دهان گلو، حنجره، مری، کبد و پستان همگی با نوشیدن مشروبات الکلی ارتباط دارند. همچنین خطر ابتلا به سرطان روده و راست روده را هم افزایش می دهد [۵-۷]

سوء مصرف مواد یکی از مهم ترین آسیب های اجتماعی است که جامعه و بخصوص نسل جوان به عنوان عمده ترین و مستعد ترین گروه، در معرض خطر بیشتری قرار دارند. [۱]

این مشکل در میان جمعیت جوان و قشر تحصیل کرده جوامع از اهمیت بیشتری برخوردار است، چرا که اولاً این قشر از جمعیت کشور در واقع سرمایه های اصلی جامعه در تولید علم و فناوری بوده و به لحاظ منابع انسانی از پایه های بنیادین پیشرفت، ترقی و توانمندی هر جامعه ای محسوب می گردند؛ و ثانیاً دوران جوانی به دلیل ویژگی های خاص جسمانی و روانی از پرخطرترین دوره های تمایل و ابتلا به سوء مصرف مواد محسوب می گردد. بنابراین طبیعی است که اعتیاد بیشترین خسارت را از ناحیه تباهی نیروهای جوان، فعال، کارآمد و عمدتاً تحصیل کرده بر جوامع وارد می سازد. [۸]

دامنه ی تاثیرات اعتیاد از این رو حائز اهمیت است که عواقب وخیم آن تنها فرد معتاد را در بر نمی گیرد، بلکه معمولاً خانواده، دوستان و همکاران را نیز در معرض آثار ویرانگر آن قرار خواهد داد. [۹] اعتیاد شانس ابتلا به بیماری ایدز، هپاتیت و توبرکولوز را نیز بالا می برد و عوارض روانی و اجتماعی برای فرد مصرف کننده و جامعه از قبیل افزایش جرم های مرتبط با دخانیات همچون بیکاری، جنایت، فقر، رفتارهای جنسی پر خطر، خودکشی، سرقت، تکدی گری و هدر رفتن سرمایه های کلان مادی کشور را به دنبال دارد. [۲] همچنین سیگار یکی از مهمترین علل بروز بیماری های تنفسی، قلبی، عروقی و سرطان ها است و شایع ترین عامل قابل پیشگیری مرگ و میر در جهان می باشد. [۱۰]

یافته های دهقانی و همکارانش نشان داد تسهیلات نامناسب جهت تفریح و کار جوانان به ویژه دانشجویان از علل گرایش به سوء مصرف مواد است. [۱۱] در مطالعه سیام بارزترین عامل گرایش به سیگار و سایر دخانیات تقلید از دوستان و همرنگ جماعت شدن ذکر شده است. [۱] ناطمی و همکارانش، رابطه با دوستان سیگاری، استرس، دوری از خانواده و سرگرمی را به عنوان علل گرایش بیان کرده اند و همچنین بین مصرف دخانیات با جنس و مقطع تحصیلی، وضعیت تاهل، محل سکونت، سطح تحصیلات والدین و میزان درآمد آن ها رابطه معناداری مشاهده شده است. [۱۲] نتایج مطالعه ی شهریار و همکارانش بیان گر آن است که نظارت خانواده در انتخاب دوست و نوع روابط جوانان به خصوص جنس مذکرتاثیر مثبتی بر عدم گرایش به سوء مصرف مواد دارد. [۱۳]

با توجه به جوان بودن جمعیت کشورمان و نقشی که دانشجویان علوم پزشکی در آینده، در سیستم بهداشت و سلامت به عنوان الگوهای جامعه خواهند داشت، بر آن شدیم مطالعه ی حاضر را با هدف بررسی شیوع و علل گرایش به سوء مصرف مواد و الکلی در میان دانشجویان پیراپزشکی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود بررسی کنیم.

روش تحقیق:

این مطالعه یک پژوهش توصیفی-مقطعی است که بر روی ۲۱۰ نفر از دانشجویان رشته پرستاری دانشکده علوم پزشکی آزاد اسلامی واحد شاهرود در سال ۹۵-۹۴ انجام گرفت. نمونه گیری به صورت تصادفی در بین کل دانشجویان و جمع آوری اطلاعات توسط پرسشنامه خود ساخته انجام شد. پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک (سن، جنس، تاهل، محل سکونت، وضعیت درآمد دانشجو و خانواده) و ۱۰ سوال مربوط به وضعیت مصرف دخانیات و الکل بوده است. جهت تامین روایی و پایایی پرسشنامه، پرسشنامه مذکور از کتب و منابع مربوطه استخراج گردید و سپس از نظرات اعضا محترم هیئت علمی دانشکده پزشکی نیز استفاده شد. به این صورت که پرسشنامه به رویت ده نفر از اعضای محترم هیئت علمی رسانیده شد و سپس نظرات آنها بررسی و با اعمال نظرات آنها، پرسشنامه نهایی تهیه شد. پرسشنامه توزیع و پس از تکمیل، داده ها به کمک روش های آمار توصیفی و نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها :

در این مطالعه ۲۱۰ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود به طور تصادفی انتخاب شدند که از این تعداد ۲۴/۳ مرد و ۶۵/۶ زن که ۸۵/۷٪ مجرد و ۱۴/۳٪ متاهل بودند. محل سکونت افراد مورد مطالعه ۴۲/۹٪ خوابگاه دانشجویی ۴۴/۸٪ خانه دانشجویی و ۱۲/۴٪ با خانواده خود زندگی میکنند. تعداد ۲۶/۷٪ پزشکی، ۴۴/۳٪ پرستاری، ۲۴/۳٪ و علوم آزمایشگاهی ۴/۸٪ هوشبری بودند. نتایج نشان می دهد ۱۷/۱٪ مصرف کننده دخانیات و همچنین ۸/۱٪ از دانشجویان مصرف کننده الکل بودند. (جدول - ۱)

بحث و نتیجه گیری:

با توجه به اطلاعات به دست آمده از پژوهش در جدول ۲_ میزان گرایش دانشجویان بر اساس تفکیک جنسیتی مصرف سیگار در مردان (۱۷/۵٪)، مصرف قلیان (۲۷/۵٪)، سایر دخانیات (۷/۵٪) و الکل (۳/۸٪) می باشد و در زنان مصرف سیگار (۱۲/۷٪)، قلیان (۳۰٪)، مصرف سایر دخانیات (۵٪) و الکل (۴/۳٪) می باشد. که به صورت کلی در بین دانشجویان پیراپزشکی دانشگاه شاهرود، قلیان (۵۷/۵٪)، سیگار (۳۰٪)، سایر دخانیات (۱۲/۵٪) و الکل (۸/۱٪) را مصرف می کنند. در مطالعات عابدینی و همکاران در بین دانشجویان مصرف سیگار (۹٪) و قلیان (۱۲٪) گزارش شده است. در یک بررسی جهت تعیین میزان شیوع رفتارهای مخاطره آمیز بهداشتی در دانشجویان مرکز عالی در خرم آباد مصرف قلیان (۲۹/۷٪) و سیگار (۲۵/۱٪) گزارش کرده اند. در مطالعات دهقانی و همکاران نیز میزان مصرف قلیان (۱۵/۹٪) و سیگار (۱۴/۴٪) گزارش شده است. نتایج مطالعات طارمیان نیز نشان داد که مصرف قلیان، سیگار و مشروبات الکلی به ترتیب بیشترین میزان مصرف را به خود اختصاص داده اند. مطالعات ناظمی، ممون، نارایان و همکارانشان، گزارش کردند بیشترین ماده مصرفی ابتدا سیگار و پس از آن قلیان بوده که با مطالعات حاضر همخوانی ندارد. ناظمی معتقد بود سیگار در بین مواد دخانی به سهولت و فراوانی بیشتری در دسترس عموم افراد جامعه قرار دارد و قبح اجتماعی آن نیز نسبت به سایر مواد کمتر است، به همین علت دانشجویان خیلی آسان به استعمال آن روی می آورند. [۱۱، ۱۲، ۱۷-۱۴]

با توجه به نتایج بدست آمده از جداول و اطلاعات پرسشنامه در این مطالعه جنسیت با احتمال سیگاری یا قلبانی شدن دانشجویان ارتباط معنا داری دارد ($p < 0/05$). در مطالعه ای که نخعی و همکاران انجام دادند مرد بودن ۲/۸ برابر احتمال سیگاری بودن را افزایش می دهد. در واقع خطر مرد بودن در رابطه با رفتارهای مرتبط با مواد مخدر بیشتر از زن بودن است. مصرف کمتر سیگار در دانشجویان دختر ایرانی می تواند به علت قبح اجتماعی که در خصوص سیگار کشیدن خانمها در کشورهای اسلامی وجود دارد، باشد. علت دیگر بر کم برآورد شدن سیگار در زنان می تواند روش عدم گزارش دهی باشد. معمولا استعمال سیگار در میان خانمها یک رفتار غیر اجتماعی محسوب می شود. زنان، خصوصا خانمهای جوان و نوجوان در جامعه ما کمتر در انظار عمومی سیگار می کشند و در صورت گرایش به استعمال سیگار به صورت گاهی به آن مبادرت می نمایند لذا میزان مصرف سیگار در میان آنها به مراتب کم تر است. که نتایج مطالعات بسیاری از جمله دیو سالار، عابدینی، آقاملایی، سرگلزائی، ضیائی، افراسیابی، شکیب، شجاع، رضانی و همکارانشان مطابقت دارد.

[۹، ۱۴، ۲۶-۱۸]

طبق داده های به دست آمده در افراد مجرد میزان مصرف دخانیات (۱۵/۷٪) و الکل (۶/۷٪) است. در دانشجویان متأهل میزان مصرف دخانیات و الکل هرکدام (۱/۴٪) می باشد. که ارتباط معنا داری بین وضعیت تاهل و سوء مصرف دخانیات و الکل یافت شد ($p < 0/05$) که در مطالعات سیام، ناظمی، محمدی، ترقی جاه و همکارانشان نیز یافت شد. [۱، ۲، ۱۲، ۲۷]

طبق داده های تحقیق از کل دانشجویانی که دخانیات و الکل مصرف می کردند (۴/۸٪) در خوابگاهها (۱۸/۱٪)، در خانه های دانشجویی و (۲/۴٪) در کنار خانواده زندگی می کنند. که ارتباط معنا داری بین سوء مصرف مواد و سکونت در خانه های دانشجویی یافت شد ($p < 0/05$). که این نتایج با یافته های ناظمی، جوال و گوهریان مطابقت داشت. دوران دانشجویی با توجه به شرایط خاص از جمله زندگی در خوابگاه، نبودن نظارت والدین، دوری از خانواده و تنهایی، آسیب پذیری افراد نسبت به مصرف سیگار و سایر مواد را افزایش می دهد. همچنین با توجه به الگوپذیری جوانان در این سنین از یکدیگر لزوم توجه بیشتر والدین به امر معاشرت فرزندان و شناخت کامل روابط دوستانه آنان را آشکار می سازد. [۲۹، ۲۸، ۱۲]

در این بررسی دلایل مصرف الکل دانشجویان به ترتیب به دلیل تفریحی (۳۰٪) مشکلات روحی (۵٪)، مشکلات اجتماعی (۲/۵٪) می باشد. همچنین مصرف دخانیات به ترتیب به دلیل تفریحی (۶۵/۵٪)، مشکلات روحی (۱۰٪) و مشکلات اجتماعی

(۵٪) می باشد. که در تحقیقات ناظمی، ترقی جاه، محبی، دهقانی، سیام، رضانی، محمدی و همکارانشان به تاثیر مشکلات اجتماعی و دهقانی، ترقی جاه، محبی، رضانی، آدرم، سیام، ناظمی و همکارانشان به تاثیر مشکلات روحی و سیام، ناظمی، محمدی، صادقی و همکارانشان به تاثیر عوامل تفریحی اشاره شده است.

با توجه به نتایج این پژوهش بیشترین میزان مصرف دخانیات در بین دانشجویان پرستاری به میزان (۶/۷٪) و سپس به ترتیب در دانشجویان پزشکی (۵/۲٪)، علوم آزمایشگاهی (۳/۸٪) و هوشبری (۱/۴٪) بوده است. همچنین میزان مصرف الکل در دانشجویان پزشکی (۳/۳٪)، علوم آزمایشگاهی (۲/۴٪)، پرستاری (۱/۹٪) و هوشبری (۰/۵٪) بوده است.

در این پژوهش میزان شیوع مصرف دخانیات در بین دانشجویان با درآمد خانواده خوب (۴۰٪)، درآمد متوسط (۵۴/۳٪) و در خانواده‌ها با درآمد ضعیف (۵/۷٪) گزارش شده است. همچنین میزان مصرف الکل در خانواده‌های با درآمد خوب (۵۲/۹٪)، در خانواده‌های متوسط (۴۷/۱٪) و در خانواده‌های ضعیف هیچ گونه مصرف به الکل گزارش نشده است. ترقی جاه و هکاران نیز در مطالعات خود به ارتباط بین مصرف دانشجو و درآمد خانواده اشاره کردند. [۲۷]

بر اساس مطالعات انجام شده (۹۸/۸٪) دانشجویان قبل از ورود به دانشگاه و (۳۱/۲٪) بعد از ورود به دانشگاه شروع به مصرف دخانیات و الکل کرده‌اند.

- [۱] Siam S. Drug abuse prevalence between male students of different universities in Rasht in 2005. 2007.
- [۲] Mohamadi N, Shobeiri F, Mahgoob H. The prevalence of substance abuse in students of Hamadan University of Medical Sciences. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences* 2012; 14: 86-9.
- [۳] Haghdooost A, Emami M, Esmaili M, Soberinia A, Nezhad Ghaderi M, Mehrolhassani M. Survey the Status and Causes of Alcohol Consumption: A Case Study of the Epidemic Alcohol Poisoning in Rafsanjan in 2013. *Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences* 2015; 13: 991-1006.
- [۴] Siciliano V, Mezzasalma L, Lorenzoni V, Pieroni S, Molinaro S. Evaluation of drinking patterns and their impact on alcohol-related aggression: a national survey of adolescent behaviours. *BMC public health* 2013; 13: 1.
- [۵] Bagnardi V, Blangiardo M, La Vecchia C, Corrao G. Alcohol consumption and the risk of cancer: a meta-analysis. *Alcohol Research & Health* 2001; 25: 263-71.
- [۶] Islami F, Kamangar F, Aghcheli K, Fahimi S, Semnani S, Taghavi N, Marjani H, Merat S, Nasseri-Moghaddam S, Pourshams A. Epidemiologic features of upper gastrointestinal tract cancers in Northeastern Iran. *British journal of cancer* 2004; 90: 1402-6.
- [۷] Nasrollahzadeh D, Kamangar F, Aghcheli K, Sotoudeh M, Islami F, Abnet C, Shakeri R, Pourshams A, Marjani H, Nouraie M. Opium, tobacco, and alcohol use in relation to oesophageal squamous cell carcinoma in a high-risk area of Iran. *British journal of cancer* 2008; 98: 1857-63.
- [۸] SOHRABI F, AKBARI ZS, Taraghijah S, Falsafinezhad M, Yaghoubi H, Ramezani V. Substance Abuse Among State University Students, Iran, 1385-1386. 2009.
- [۹] Afrasiabifar A, Derakhshan A, SADEGHI HA, Rajaeifard A. A survey of cigarette smoking tendency and its associated causes among students of Shiraz University of Medical Sciences, 1998. 2000.
- [۱۰] Logan T, Walker R, Cole J, Leukefeld C. Victimization and substance abuse among women: contributing factors, interventions, and implications. *Review of General Psychology* 2002; 6: 325.
- [۱۱] Pourmovahed Z, Dehghani K, Shakiba M, Shahri T. Mothers' satisfaction rate of hospital cares in the pediatric ward at sadoqi hospital of Yazd (2004). *Journal of Kermanshah University of Medical Sciences (J Kermanshah Univ Med Sci)* 2007; 11.
- [۱۲] Nazemi S, Chaman R, Davardoost N. بررسی شیوع و علل گرایش به دخانیات در دانشجویان. *مجله دانش و تندرستی* ۲۰۱۲؛ ۷: ۱۰۷-۱۱.
- [۱۳] SHAHRIARI S, DASTJERDI R, HOJJATZADEH N, KEIKHAI R, RAMAZANI AA. FAMILY FUNCTION ON TENDENCY STUDENTS TOWARDS ADDICTION AND SUBSTANCE ABUSE. 2014.
- [۱۴] Abedini S, MorowatiSharifabad M, Kordasiabi MC, Ghanbarnejad A. Predictors of non-hookah smoking among high-school students based on prototype/willingness model. *Health promotion perspectives* 2014; 4: 46.

- [۱۵] Memon A, Moody PM, Sugathan TN, El-Gerges N, al-Bustan M, al-Shatti A, al-Jazzaf H. Epidemiology of smoking among Kuwaiti adults: prevalence, characteristics, and attitudes. *Bulletin of the World Health Organization* 2000; 78: 1306-15.
- [۱۶] Narayan KV, Chadha S, Hanson R, Tandon R, Shekhawat S, Fernandes R, Gopinath N. Prevalence and patterns of smoking in Delhi: cross sectional study. *BMJ* 1996; 312: 1576-9.
- [۱۷] Taremian F, Bolhari J, Pairavi H, Ghazi Tabatabaeii M. The prevalence of drug abuse among university students in Tehran. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology* 2008; 13: 335-42.
- [۱۸] Aghamolaie T, Zare S, Pudat A, Kebriaie A. Perception and expectation of quality primary health services recipients from service quality in health care centers in Bandar Abbas. *Hormozgan Medical Journal* 2008; 11: 173-9.
- [۱۹] Ansari R, Khosravi A, Mokhtari M. Prevalence and cause of smoking in the medicine students. *Koomesh* 2007; 9: 21-6.
- [۲۰] Divsalar K, Nakhaei N. Prevalence and correlates of cigarette smoking among students of two universities in Kerman, Iran. 2008.
- [۲۱] Nakhaee N, Divsalar K, Bahreinifar S. Prevalence of and factors associated with cigarette smoking among university students: a study from Iran. *Asia-Pacific Journal of Public Health* 2009.
- [۲۲] Sargolzayi M, Balali M, Azad R, Ardakani M, Samari A. The prevalence of drug abuse and its relationship with the individual and family status in medical students of Mashhad. *Social Welfare J* 2001; 9: 283-94.
- [۲۳] Shakib S, Zheng H, Johnson CA, Chen X, Sun P, Palmer PH, Yan L, Jie G, Unger JB. Family characteristics and smoking among urban and rural adolescents living in China. *Preventive Medicine* 2005; 40: 83-91.
- [۲۴] Shojaa M, Jouybari L, Qorbani M, Sanagoo A, Shojaee H, Kajoori ZK, Organgi H. Prevalence and cause of smoking among the dormitories students in Gorgan University of Medical Sciences. *Pejouhandeh* 2010; 15: Pe123-Pe8, En6.
- [۲۵] Ziaee P, Hatamizadeh N, Vameghi R, Dolatabadi S. A study on prevalence of cigarette smoking and the age of first smoking in senior high school students in Tehran 1998-99. 2001.
- [۲۶] Alizadeh NS, Moghadam M, Mohsenpour B, Gooran NR. Prevalence of substance abuse in medical students of Kurdistan University. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences* ۱۳۸۲; ۲۰۰۸: Pe18-Pe26, En3.
- [۲۷] Taraghijah S, Hamdiyeh M, Yaghoubi N. Predictors of smoking shisha in public universities. *Pajouhesh Dar Pezeshki* 2010; 34: 249-56.
- [۲۸] Goharian V, Rajaei M, Sadr-Nia S. The prevalence of cigarette smoking and the causes of initiation of boy students in Arak University of Medical Sciences. *Rahavard Danesh J Arak Univ Med Sci* 1999; 7: 28.
- [۲۹] Juyal R, Bansal R, Kishore S, Negi K, Chandra R, Semwal J. Substance use among intercollege students in district Dehradun. *Indian J Community Med* 2006; 31: 252.

جداول :

جدول ۱- درصد توزیع فراوانی مشخصات دموگرافیک گروه هدف برحسب جنسیت، وضعیت تاهل و محل سکونت

متغیر		فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۵۰	۲۴/۳
	زن	۱۵۹	۷۵/۷
تاهل	متاهل	۳۰	۱۴/۳
	مجرد	۱۸۰	۸۵/۷
وضعیت سکونت	خانه های دانشجویی	۹۴	۴۴/۸
	خوابگاه	۹۰	۴۲/۹
	خانواده	۲۶	۱۲/۴

جدول ۲- توزیع فراوانی نوع دخانیات مصرفی و الکل در دانشجویان بر اساس جنسیت .

متغیر	سیگار	قلیان	سایر دخانیات	الکل
	فراوانی درصد	فراوانی درصد	فراوانی درصد	فراوانی درصد
زن	۵ ۱۲/۵	۱۲ ۳۰	۲ ۵	۹ ۴/۳
مرد	۷ ۱۷/۵	۱۱ ۲۷/۵	۳ ۷/۵	۸ ۳/۸